aiškios ribos tarp galvutės ir įkotės nėra. Antgalis galėtų būti priskiriamas 14-tam tipui pagal G. Rackevičių (Rackevičius G., *Arbaletas ir lankas Lietuvoje XIII–XVI a.*, Vilnius, 2002, p. 95–112) ir datuojamas XIV a. 1,15 m gylyje rastas geležinis lango ar durų apkalas, 1,2 m gylyje – XVIII a. glazūruotų ir neglazūruotų žiestų puodų šukių. Šurfe įžemis – rudas molis – pasiektas 0,95–1,1 m (H_{abs} 144,90–145,05 m) gylyje. Aptiktasis antgalis iki šiol yra ankstyviausias šios vietos radinys. Insulos kalvos grunto sluoksniai permaišyti intensyvių statybų metu, kuriantis vienuolynui, o vėliau ir Telšių vyskupijos licėjui.

The Continuation of Katedros Square

During the 2011 field evaluation, seven 2 x 2 m test pits (a total of 28 m^2) (Fig. 1–2) were excavated. A 10–20 cm thick layer of black sandy earth (Fig. 3), which contained a 14th century iron tanged crossbow bolt head with a square cross-section (Fig. 4), was unearthed in test pit 3.

TRAKAI

Rasa Banytė-Rowell

Kęstučio gatvė 3

2011 m. birželio mėnesį vykdyti žvalgomieji tyrinėjimai Trakuose, prie Kęstučio g. 3 namo. Čia iškasti 4 šurfai būsimo vandentiekio ir kanalizacijos trasų vietose. Bendras ištirtas plotas – 9,75 m^2. Kęstučio g. 3 aplinką 2004 m. tyrinėjo B. Lisauskaitė (*ATL 2004 metais*, Vilnius, 2006, p. 211–212). Tyrimų metu fiksuotos vandentiekio ir nuotekynės trasų sienelės, ištirti šurfai ir vienas plotas kiemuose tarp Vytauto g. 1 ir Kęstučio g. 3 gyvenamųjų namų. 2004 m. Kęstučio g. 3 pastato Š kampo aplinkoje, trasos 1 pradžioje buvo rasta Pusiasalio pilies gynybinės griovos akmenų mūro išorinė atraminė sienelė. Trasų 1 ir 2 vietose po XX a. supiltiniais sluoksniais ir iškloto grindiniu atsidengė pilkų žemių sluoksnis su raudonų plytų duženomis, kurį tyrėja susiejo su teritorijos šalia Pusiasalio pilies užstatymu XIX a. Archeologinių radinių, išskyrus pavienius buitinės keramikos fragmentus iš užpiltinių XX a. sluoksnių, nerasta.

2011 m. šurfai 1–2 buvo nuotekynės įvado atkarpoje, 2–10 m atstumu į PV nuo Kęstučio g. 3 pastato P kampo. Ši atkarpa ištirta beveik ištisai, išskyrus betono luitais užverstą duobę tarp šurfų 1 ir 2. Už šurfo 2 PV galo sluoksniai buvo perkasti 2004 m. ploto 1 tyrimų metu. *Šurfo 2* PR sienelėje buvo atidengti akmenų mūro, rišto kalkių skiediniu, pamatai ir prie jų prijungta nuogrinda. Pamatų ŠR galas greičiausiai šiek tiek apardytas, o išlikusioji dalis nuo pastato Kęstučio g. 3 nutolusi 2,2 m į PV. Pamatas orientuotas ta pačia kryptimi kaip Kęstučio g. 3 pastatas. Pagal atidengtą išlikusį pamato ilgį galima daryti prielaidą, kad atkasta pastato galo dalis. Šurfe matomos pamatų dalies ilgis 2 m. Pamato viršus atkastas 40–45 cm gylyje nuo esamo paviršiaus lygio, apačia – 1,8 m gylyje. Šis pamatas skiriamas vienam iš XIX a. čia stovėjusių pastatų, pažymėtam to laikotarpio planuose. Žemiau pamatų lygio, po žvyro, maišyto su pilkomis žemėmis, sluoksniu, atsidengė juosvų žemių sluoksnis, kuriame rasta daug keramikos, gyvulių kaulų, pasitaikė raudonų plytų fragmentų. Pagal keramikos formas šis kultūrinis sluoksnis datuojamas XV–XVI a. (galbūt

XVII a. pradžia). *Šurfe 1* jokių architektūrinių darinių nerasta, tačiau jame buvo tas pats juosvų žemių kultūrinis sluoksnis su XV–XVI a. keramika. Šurfe 1 kultūrinis sluoksnis buvo 20 cm storio, šurfe 2 – 30–50 cm storio. To laikotarpio reljefas žemėjo nuo šurfo 1 šurfo 2 link ir PR pusėn: šurfo 1 Š dalyje juosvos žemės pasirodė H_{abs} 150,95–150,98 m lygyje, o prie šurfo 1 P kampo – H_{abs} 150,55 m lygyje. Šurfe 2, 3 m atstumu į PV nuo šurfo 1, juosvų žemių viršus buvo nuo H_{abs} 150,55 m iki H_{abs} 150,65 m prie ŠV sienos ir iki H_{ab}s 150,13–150,35 m šurfo 2 R kampe ir prie PR sienos. Storiausias sluoksnis fiksuotas šurfo 2 R kampe. Taigi tarp šurfo 1 P sienos iš šurfo 2 R sienos būta nedidelės daubos. Kultūriniame sluoksnyje rasta keramika vertintina kaip Pusiasalio pilies naudojimo laikų buitinės atliekos, verstos už pilies sienų, greičiausiai į ežero pakrantę.

Tiriant šurfus 3 ir 4 vandentiekio įvado vietoje, toliau į V nuo šurfo 2, kultūrinio sluoksnio neaptikta. Čia rastos pavienės ankstyvesnio laikotarpio šukės į žemės sluoksnius įsimaišė XIX–XX a. statybinių pertvarkymų metu.

Kęstučio St. 3

In 2011, four test pits (a total of 9.75 m^2) were excavated at the sites of the future water and sewer lines at Kęstučio g. 3 in Trakai. A 20–50 cm thick blackish soil cultural layer with 15th–16th-century ceramics was found in test pits 1 and 2. A lime-mortar-bonded stone foundation with paving abutting it was unearthed in the SE wall of test pit 2.

Eugenijus Butėnas,
Kęstutis Katalynas

Karaimų gatvė 27

2011 m. birželio–rugpjūčio mėnesiais planuojamų atstatyti pastatų vietose Trakuose, Karaimų g. 27 sklype vykdyti archeologiniai tyrimai. Juos užsakė sklypo savininkas, o žemės kasimo darbus vykdė UAB „Skirnuva“. Tyrimai, remiantis užsakovo pateiktais duomenimis, buvo suplanuoti 160 m^2 plote, tačiau realiai tirta 227 m^2 (1 pav.). Jų metu aptiktas nuo 20 cm iki 2,4 m storio 2–4 horizontų kultūrinis sluoksnis su statybine (215 puodynių ir plokštinių koklių fragmentų) bei buitine keramika (202 vienetai), taip pat dirbiniais iš akmens (galąstuvų dalys) bei metalo (balnakilpė, įvairūs apkalai, kaltinės vinys), keletas monetų. Tyrimų metu aptikti radiniai datuojami XV–XVII a.

Plote 1 atidengta medinio, veikiausiai ūkinės paskirties pastato pamatų dalis ir krosnies pagrindas. Pamatams naudoti 29x27x26–42x35x21 cm dydžio nerišti rieduliai. Pastato statybos laikas neaiškus – veikiausiai jis statytas po XVII a. vidurio.

Plotų 4, 5 PR pakraštyje atidengta apie 7 m ilgio, daugiau kaip 50 cm storio, iki 70 cm aukščio siena, statyta iš moliu rištų gotikinių plytų dalių ir riedulių – veikiausiai medinio pastato pamatas ir cokolio likučiai (2 pav.). Keičiant sklypo PV dalies, esančios prie dabartinės Karaimų gatvės, užstatymą, pastatas buvo nugriautas, o rieduliai ir plytgaliai iš viršutinės cokolio dalies užkasti greta išlikusios sienos dalies. Plytų dalys yra antrinio panaudojimo, prie jų prilipęs kalkių skiedinys. Perkasime pamatams aptikta XVII a. I puse datuojamo koklio su tęstiniu ornamentu dalis